บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในบทที่ 4 คณะผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเชิงปริมาณโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยจะเสนอผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1. เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบภายใน องค์ประกอบภายนอก และระดับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.1. องค์ประกอบภายใน

องค์ประกอบภายในของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีดังนี้

1).เพศ

เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

2).อายุ

มีอายุ 40-49 ปีมากที่สุด รองลงมามีอายุ 30-39 ปี 20-29 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

3).ศาสนา

นับถือศาสนาอิสลามมากกว่าศาสนาพุทธ

4).สถานภาพทางครอบครัว

เป็นหัวหน้าครอบครัวมากที่สุด รองลงมาเป็นภรรยาหัวหน้าครอบครัว บุตรหัวหน้าครอบครัว และอื่น ๆ

5).สถานภาพทางการสมรส

สมรสอยู่ด้วยกันมากที่สุด รองลงมาเป็นโสด สมรสแยกกันอยู่ ม่าย และหย่าร้าง

6).วุฒิการศึกษา

มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด รองลงมามีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียน

7).รายได้ต่อเดือน

มีรายได้ต่อเดือน 6,001-8,000 บาทมากที่สุด รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 4,001-6,000 บาท 8,001 บาทขึ้นไป 2,000-4,000 บาท และน้อยกว่า 2,000 บาท

8).เงินออมต่อเดือน

มีเงินออมต่อเดือน 500-1,000 บาทมากที่สุด รองลงมามีเงินออมต่อเดือนน้อยกว่า 500 บาท 1,001-1,500 บาท 1,5001-2,000 บาท และ 2,001 บาทขึ้นไป

9).จำนวนสมาชิกในครอบครัว

มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 5-6 คนมากที่สุด รองลงมามีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3-4 คน 7-8 คน 1-2 คน 9-10 คน และ 11 คนขึ้นไป

10).ตำแหน่งทางสังคม

ไม่ดำรงตำแหน่งใด ๆ มากที่สุด รองลงมามีตำแหน่งทางสังคมโดยเป็นกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาตำบล/อบต. ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วย กำนันหรือสารวัตรกำนัน และอื่น ๆ

11).ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้

อาศัยอยู่ในชุมชนนี้เป็นระยะเวลา 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาอาศัยอยู่ในชุมชนนี้เป็นระยะเวลา 10-20 ปี และน้อยกว่า 10 ปี

12). จำนวนองค์กรที่เป็นสมาชิก

เป็นสมาชิกองค์กรจำนวน 3-4 กลุ่มมากที่สุด รองลงมาเป็นสมาชิกองค์กรจำนวน 1-2 กลุ่ม และ 4 กลุ่มขึ้นไป

13).ระยะเวลาในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติ

นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้เป็นระยะเวลา 2-5 ปีมากที่สุด รองลงมานำมาใช้เป็นระยะเวลาน้อยกว่า 2 ปี 6-9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

14). จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร

มีที่ดินในการทำการเกษตรจำนวน 16-20 ไร่มากที่สุด รองลงมามีที่ดินในการทำการเกษตรจำนวน 11-15 ไร่ 21 ไร่ขึ้นไป 5-10 ไร่ และ น้อยกว่า 5 ไร่

15).จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร

เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรจำนวนน้อยกว่า 2 ครั้งมากที่สุด รองลงมาเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรจำนวน 2-4 ครั้ง 5-6 ครั้ง 7-8 ครั้ง 9-10 ครั้ง และ 11 ครั้งขึ้นไป

1.1.2. องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอกของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีดังนี้

1).ระดับปัญหา

มีปัญหาในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2). การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ได้รับการแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก

3). การแนะนำจากผู้นำท้องถิ่น

ได้รับการแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากผู้นำท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

4). การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน

ได้รับการแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากอาสาพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5). การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6). การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น

ได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากผู้นำท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับต่ำมาก

7). การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน

ได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากอาสาพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

8). ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

มีทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

9). ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ในระดับสูง มากที่สุด

1.1.3. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลว่าเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงในระดับสูง มากที่สุด รองลงมามีความสำเร็จในระดับปานกลาง โดยไม่ปรากฏความสำเร็จในระดับอื่น ๆ

1.2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายใน และองค์ประกอบภายนอกกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายใน และองค์ประกอบภายนอกกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลดังนี้

1).องค์ประกอบภายในที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้แก่ จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร (X_{14}) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนา (X_{15}) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนองค์ประกอบภายในอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์

2).องค์ประกอบภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ระดับปัญหา (X_{16}) มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (X_{17}) การแนะนำจากผู้นำท้องถิ่น (X_{18})

และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ (X_{24}) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน (X_{22}) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน (X_{19}) การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น (X_{21}) ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง (X_{23}) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (X_{20}) ไม่มีความสัมพันธ์

1.3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลดังนี้

1).เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีทั้งหมด 23 ตัว

2).เมื่อทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยทุกค่าโดยควบคุมให้ตัวพยากรณ์อื่น ๆ คงที่แล้ว ผลปรากฏว่ารายได้ต่อเดือน (X_7) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (X_9) จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร (X_{14}) จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร (X_{15}) ระดับปัญหา (X_{16}) การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (X_{17}) การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน (X_{19}) การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (X_{20}) การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น (X_{21}) การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน (X_{22}) ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง (X_{23}) และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ (X_{24}) มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นสามารถเขียนรูปแบบแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_Y = 2.374 + 0.074 X_1 - 0.043 X_2 - 0.035 X_3 + 0.011 X_4 + 0.018 X_5 + 0.088 X_6 + 0.027 X_7 + 0.011 X_8 + 0.032 X_9 + 0.016 X_{10} - 0.032 X_{11} + 0.025 X_{12} - 0.014 X_{13} - 0.117 X_{14} + 0.038 X_{15} - 0.166 X_{16} + 0.386 X_{17} - 0.131 X_{19} + 0.165 X_{20} - 0.160 X_{21} + 0.147 X_{22} + 0.213 X_{23} - 0.081 X_{24}$$

3). เมื่อนำตัวพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 23 ตัวไปสร้างแบบจำลองการถดถอยที่ดีที่สุดโดยวิธีการแบบขั้นบันได ทำให้ได้ตัวพยากรณ์มา 12 ตัว คือ การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (X_{17}) จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร (X_{15}) ระดับความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ (X_{24}) ระดับปัญหา (X_{16}) ทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง (X_{23}) การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น (X_{21}) จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร (X_{14}) การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (X_{20}) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (X_9) การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน (X_{22}) การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน (X_{19}) รายได้ต่อเดือน (X_7) โดยที่ตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งตัวแปรทั้ง 12 ตัวสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

1.4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้

1).สมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y}_{Y_1} = 2.398 + 0.386\,X_{17} + 0.039\,X_{15} - 0.080\,X_{24} - 0.166\,X_{16} + 0.207\,X_{23} + 0.165\,X_{21} + 0.133\,X_{14} - 0.128\,X_{20} + 0.031\,X_9 + 0.145\,X_{22} - 0.153\,X_{19} + 0.024\,X_7$$

2).สมการพยากรณ์ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่ (อ้างอิงจากค่า $\hat{\beta}$ ในตารางที่ 33)

$$\hat{Z}_{Y_1} = 0.345\,Z_{17} + 0.092\,Z_{15} - 0.206\,Z_{24} - 0.129\,Z_{16} + 0.189\,Z_{23} + 0.147\,Z_{21} + 0.208\,Z_{14} - 0.111\,Z_{20} + 0.053\,Z_9 + 0.103\,Z_{22} - 0.084\,Z_{19} + 0.049\,Z_7$$

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) คณะผู้วิจัยขอนำเสนอตามแนวคำถามที่กำหนดไว้เป็นหลัก ซึ่งมีดังนี้

2.1. ท่านเคยได้ยินหรือรู้จักคำว่า "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" หรือไม่ และจากแหล่งใดบ้าง

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่กล่าวว่าเคยได้ยินคำว่า "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" และรู้จักคำว่า "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" เพียงเล็กน้อยพอสมควร โดยส่วนใหญ่กล่าวว่าเคยได้ยินและรู้จักคำว่า "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" ***จากเกษตรตำบล เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร*** นอกจากนี้เคยได้ยินจากเพื่อนเกษตรกร รายการทางโทรทัศน์ ผู้นำท้องถิ่น การอบรมสัมมนา ประกาศ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และหนังสือที่เผยแพร่หลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง เป็นต้น

2.2. ท่านคิดว่าเศรษฐกิจแบบพอเพียง คืออะไร มีลักษณะเป็นอย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่สามารถให้คำนิยาม ให้ความหมาย และบอกถึงลักษณะของ "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" ได้ดีมาก เช่น

- หมายถึงการทำการเกษตรกรรมแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่
- คือการดำรงชีพอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ฟุ่มเฟือย
- คือการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างประหยัด อดทน และมีความเพียรพยายาม
- คือการรู้จักใช้จ่ายอย่างชาญฉลาด และมีการวางแผนการใช้จ่าย
- คือการทำให้เศรษฐกิจของครอบครัวสมดุล รู้จักการประมาณตน มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
- คือการนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต
- คือ การดำรงชีวิตแบบเพอประมาณ พอมีพอกิน ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่โลภ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล
- คือการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการระดมทุน

2.3. ท่านเคยได้ยินหรือรู้จักคำว่า "การทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่" หรือไม่ และจากแหล่งใดบ้าง

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่กล่าวว่าเคยได้ยินคำว่า "การทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่" และรู้จักคำว่า "การทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่" เป็นอย่างดีมาก เนื่องจากในปัจจุบันมีการนำหลักการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ไปใช้เป็นหลักยึดปฏิบัติในการประกอบอาชีพ สำหรับแหล่งที่เคยได้ยินและรู้จักนั้นจะเป็นแหล่งเดียวกันกับที่ได้ยินและรู้จัก "เศรษฐกิจแบบพอเพียง"

2.4. ท่านคิดว่า "การทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่" คืออะไร มีลักษณะเป็นอย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่สามารถให้คำนิยาม ให้ความหมาย และบอกถึงลักษณะของ "การทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่" ได้ดีมาก เช่น

- หมายถึง ทฤษฎีที่กล่าวถึงการทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน
- คือการนำที่ดินอันอยู่อย่างจำกัดไปใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ให้มีประโยชน์ที่สุด
- หมายถึง การทำไร่นาสวนผสม
- หมายถึง การแบ่งพื้นที่ของเกษตรกรออกเป็น 4 ส่วน คือ แหล่งน้ำ นาข้าว พืชผสมผสาน และที่อยู่อาศัย
- หมายถึงวิธีการปฏิบัติของเกษตรกรที่มีที่ดินจำนวนน้อย แปลงเล็ก ให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรได้อย่างหลากหลาย และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- คือวิธีการประกอบอาชีพทางการเกษตรวิธีหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรสามารถดำเนินชีวิตอยู่แบบพออยู่พอกิน
- หมายถึงการดำเนินการทางการเกษตรเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของทฤษฎีที่ว่า ***"มีน้ำมีท่า มีกินมีใช้ และอยู่อย่างสุขสบาย"***
- คือการดำเนินชีวิตเกษตรกรแบบพอมีพอกิน รู้จักการประหยัด รู้จักการเก็บออม และรู้จักการรวมกลุ่ม
- คือการดำรงชีวิตของเกษตกรแบบพอประมาณ พอมีพอกิน ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่โลภ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล

2.5. ปัจจุบันท่านยึดหลักการอะไรเป็นแนวทางในการทำการเกษตร

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่กล่าวว่ามีการยึดหลักการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ เพราะว่าทำให้ตนเองมีรายได้ตลอดปี มีรายได้จากการทำเกษตรหลายส่วนหลายประเภท ทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมาก พออยู่พอกินตามอัตภาพ รู้จักการประหยัด ทำให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปรู้รักสามัคคี ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่กันและกันมากขึ้น และรู้จักการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางเกษตร

2.6. ท่านคิดว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงดีหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่กล่าวว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นหลักการที่ดีมากที่สุดอย่างยิ่ง เพราะว่าทำประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รู้จักความพอเพียง รู้จักการประมาณตน รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล รู้จักการประหยัด รู้จักหารายได้เสริมเพิ่ม และมีการเก็บออมเงิน และที่สำคัญทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข

นอกจากยังเป็นระบบภูมิคุ้มกันที่ดี เป็นการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของเกษตรกรให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ รวมทั้งยังเป็นหลักทฤษฎีที่มีการเชื่อมโยงถึงหลักการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ส่งเสริมให้เกษตรกรนำที่ดินอันอยู่อย่างจำกัดไปใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.7. ท่านคิดว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีประโยชน์ต่อเกษตรกรหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มส่วนใหญ่กล่าวว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีประโยชน์ต่อเกษตรมากที่สุดอย่างยิ่ง เพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะยึดหลักการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสานมาใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรและนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทำให้รู้จักความพอเพียง รู้จักการประมาณตน รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล รอบคอบ ทำให้รู้จักการประหยัด รู้จักหารายได้เสริมเพิ่ม และมีการเก็บออมเงิน และสามารถเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของเกษตรกรให้มีสำนึกในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร และมีสติปัญญา

2.8. ท่านคิดว่าหลักการทฤษฎีใหม่ดีหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าหลักการทฤษฎีใหม่นั้นเป็นหลักการที่ดีมาก เนื่องจากเป็นหลักการแนวคิดที่สามารถช่วยให้เกษตรกรสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตไม่ว่าจะเป็นปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ผลผลิตน้อย ขาดทุน หนี้สิน และมีที่ดินจำนวนน้อย เป็นต้น แต่หลังจากที่นำหลักการเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้แล้วทำให้เกษตรกรสามารถมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมาก และมีทางเลือกในการทำการเกษตรมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะว่าทำให้ทำการเกษตรหลากหลายประเภทหลากหลายชนิดบนเนื้อที่อันจำกัดโดยทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด และมีการแบ่งที่ดินออกเป็นสัดส่วน และทำให้มีการวางแผนในการดำเนินทางการเกษตรอย่างเป็นระบบ เช่น ในพื้นที่มีการขุดสระกักเก็บน้ำ บนสระน้ำจะมีการสร้างโรงเลี้ยงไก่ และบริเวณคันสระน้ำหรือขอบสระน้ำก็จะมีการปลูกพืชต่าง ๆ เป็นต้น

2.9. ท่านคิดว่าหลักการทฤษฎีใหม่มีประโยชน์ต่อเกษตรกรหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าหลักการทฤษฎีใหม่นั้นมีประโยชน์ต่อเกษตรกรมากที่สุดอย่างยิ่ง เพราะว่ายังไม่เคยเห็นหลักการทฤษฎีใดที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรแล้วทำให้ประสบความสำเร็จ ทำให้เกษตรกรแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต และทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเท่ากับหลักการทฤษฎีใหม่เลย นอกจากนี้ยังทำให้เกษตรกรสามารถนำที่ดินอันอยู่อย่างจำกัดไปใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.10. ท่านนำหลักการทฤษฎีใหม่มาใช้บ้างหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าทุกคนมีการนำหลักการทฤษฎีใหม่หรือหลักการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่มายึดเป็นหลักในการประกอบอาชีพอยู่แล้ว โดยมีการนำระบบการผลิตและกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เศรษฐกิจและสังคมเกษตรกร ดังนี้

1).กิจกรรมเกี่ยวกับแหล่งน้ำ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งและปัญหาฝนตกไม่ตามฤดูกาล โดยการให้เกษตรกรขุดสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำ

2).ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ทำรายได้ โดยพยายามเน้นด้านการเพิ่มรายได้เป็นหลัก และก่อให้เกิดรายได้ต่อเนื่อง รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี

3).กิจกรรมเกี่ยวกับอาหาร เพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือนและที่เหลือก็สามารถนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น การปลูกข้าว การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น การเลี้ยงสัตว์น้ำ และการเลี้ยงสัตว์บก

4).ทำกิจกรรมบริเวณบ้าน ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ประดับ ไม้ใหญ่ และการเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำไปใช้สอยประจำวันภายในครอบครัวทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน เป็นการเสริมการใช้แรงงานให้เกิดประโยชน์และการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทุกพื้นที่ และเป็นการส่งผลให้คุณภาพชีวิตครัวเรือนเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.11. ท่านคิดว่าเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นมีสาเหตุหลายประการ ซึ่งเกษตรกรแต่ละกลุ่มและแต่ละคนต่างให้ข้อมูลที่คล้าย ๆ กัน

สาเหตุที่ระบุมากที่สุดคือทัศนคติต่อหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทัศนคติต่อหลักการทฤษฎีใหม่ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และการได้รับความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

และสำหรับสาเหตุที่ระบุน้อยที่สุดคือ เพศ และศาสนา

2.12. ท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับการประกอบการเกษตร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ดีมาก เป็นอาชีพที่มีน่าภาคภูมิใจ และเป็นอาชีพที่มีความสำคัญกับประเทศไทย เพราะว่าเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบันก็ได้คลุกคลี และดำเนินชีวิตอยู่กับการทำการเกษตรมาตลอด ทำให้คนไทยทั้งประเทศมีอาหารทางการเกษตรบริโภค เป็นอาชีพที่มีความสำคัญมากกับเศรษฐกิจของประเทศ เป็นอาชีพขั้นพื้นฐานและเป็นแหล่งวัตถุดิบขั้นปฐมภูมิเพื่อป้อนสู่โรงงานอุตสาหกรรมแล้วนำไปส่งออกขายยังต่างประเทศ ถ้าไม่มีการทำอาชีพเกษตรกรรมก็จะทำให้ประเทศไทยจะต้องสั่งอาหารทางการเกษตรทุกชนิดจากต่างประเทศ และทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ตามแบบฉบับสังคมชนบท ซึ่งเป็นชีวิตดั่งเดิม ไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมเมือง เหมือนสังคมชนบทหลาย ๆ แห่งที่ถูกสังคมเมืองกลืนวิถีการดำเนินชีวิตไปแล้ว

2.13. ถ้าท่านสามารถเปลี่ยนอาชีพได้ ท่านจะประกอบอาชีพอื่นหรือไม่ เพราะอะไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับตนแล้ว และถ้าสามารถเปลี่ยนอาชีพได้ก็จะไม่เปลี่ยนอย่างเด็ดขาด ถึงแม้อาชีพที่เปลี่ยนไปแล้วทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นก็ตาม ทำให้มีรายได้มากขึ้นกว่าก็ตาม และทำให้มีหน้ามีตา มีเกียรติกว่าก็ตาม ทั้งนี้ก็เพราะว่าเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ทำให้คนไทยทั้งประเทศมีอาหารทางการเกษตรบริโภค และเป็นอาชีพที่มีความสำคัญมากกับเศรษฐกิจของประเทศ

2.14. ท่านจะให้ลูกหลานประกอบอาชีพเกษตรกรเหมือนกับตัวท่านหรือไม่ เพราะอะไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าตนเองมีความต้องการอย่างมากที่จะให้ลูกหลานประกอบอาชีพเกษตรกรรมเหมือนกับตน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกหลานแต่ละคนด้วยว่าอยากประกอบอาชีพอะไร เพราะในปัจจุบันการทำอาชีพเกษตรกรรมมีความก้าวหน้าไปมาก มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมากมายมาใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นการช่วยให้เกษตรกรมีความสะดวกสบายมากขึ้น และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตได้มากขึ้น และที่สำคัญต้องการให้ลูกหลานที่มีความประสงค์จะประกอบอาชีพทางการเกษตรไปศึกษาหาความรู้ทางการเกษตรให้มาก ๆ

2.15. ท่านคิดว่าในปัจจุบันท่านประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรหรือไม่ เพราะอะไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าในปัจจุบันตนเองประสบความสำเร็จอย่างมากในการทำการเกษตร เพราะว่าการทำการเกษตรในอดีตนั้นต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย แต่ในปัจจุบันนี้ได้นำหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่มาใช้แล้วสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถนำที่ดินอันอยู่อย่างจำกัดไปใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ทำให้เกษตรกรมีความพอเพียงที่จะเลี้ยงตนเองได้ มีชีวิตอยู่แบบพออยู่พอกิน ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข ทำให้เกษตรกรมีความเพียรพยายามมากขึ้น

2.16. ถ้าประสบความสำเร็จ ท่านคิดว่ามีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าสาเหตุที่ทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นมีสาเหตุหลายประการ ซึ่งเกษตรกรแต่ละกลุ่มและแต่ละคนต่างให้ข้อมูลที่คล้าย ๆ กัน สาเหตุหลักคือการนำหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานแนวทฤษฎีใหม่มาใช้ยึดเป็นหลักในการประกอบกิจกรรมทางการเกษตร และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากทัศนคติต่อหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทัศนคติต่อหลักการทฤษฎีใหม่ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี และการได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

17. ถ้ามีเพื่อนเกษตรกรมาขอความช่วยเหลือให้ท่านถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ท่านจะทำอย่างไร เพราะอะไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าถ้ามีเพื่อนเกษตรกรมาขอความช่วยเหลือเพื่อให้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเกษตรนั้นก็มียินดีที่จะถ่ายทอดให้ด้วยความเต็มใจ จะถ่ายทอดความรู้ทั้งหมดให้โดยจะไม่ปิดบังอะไรทั้งสิ้น และถ้าเรื่องใดที่ไม่รู้ ไม่แน่ใจ และไม่สามารถจะให้ความกระจ่างได้ก็จะนำปัญหาและคำถามของเพื่อนเกษตรกรไปสอบถามเพื่อนคนอื่น ๆ ที่คิดว่าน่าจะให้คำตอบได้ดีกว่า

2.18. นอกจากการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ในการเกษตรแล้ว ท่านนำหลักการดังกล่าวในใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าได้มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ยึดเป็นหลักทั้งในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าหลักการทำการเกษตรแบบผสมผสานแนวทฤษฎีใหม่นั้นถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้ การปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย การปลูกผลไม้ การเลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไป การลดค่าน้ำมัน .การลดค่าแก๊ส การลดค่าไฟฟ้า การลดค่าน้ำประปา .ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย .ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง และใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน

2.19. แล้วท่านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ในครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าได้มีส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีวิธีการดำเนินดังนี้

1).ให้มีแนวคิดและทัศนคติที่ดีต่อหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2).ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

3).ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

4).ให้เห็นถึงตัวอย่างของผู้ที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้แล้วทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

5).บอกวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.20. ท่านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปถ่ายทอดให้กับบุคคลบ้างหรือไม่ ตัวอย่างเช่น แล้วบุคคลเหล่านั้นมีปฏิกิริยาอย่างไรบ้าง

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าตนเองได้นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปถ่ายทอดให้กับบุคคล***ได้มากพอสมควร*** เช่น สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และเพื่อนบ้าน เป็นต้น โดยส่วนใหญ่มีปฏิกิริยาในทางบวก กล่าวคือ มีความยินดี มีความเต็มใจในการรับฟัง ให้ความสนใจ มีการตั้งคำถาม และมีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย แต่ก็ยังส่วนน้อยที่มีปฏิกิริยาในทางลบ กล่าวคือ บางคนไม่ยอมรับฟังเลย บางคนคิดว่าไม่จำเป็นต้องนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ ตนเองก็มีความเป็นอยู่ที่พอเพียงแล้ว

สำหรับวิธีการดำเนินการถ่ายทอดมีดังนี้

1).ปลูกฝังแนวคิดและทัศนคติที่ดีต่อหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2).ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

3).ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

4).ให้เห็นถึงตัวอย่างของผู้ที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้แล้วทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

5).บอกวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ดังนี้

2.21.ท่านมีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อะไรบ้าง

เกษตรกรทุกกลุ่มกล่าวว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นหลักการที่ดีมากที่สุดเท่าที่เป็นหลักการที่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในอดีตของเกษตรกร เป็นหลักการที่ทำให้คนไทยที่นำหลักการดังกล่าวไปใช้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสามารถทำให้คนไทยมีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข นอกจากยังเป็นหลักการที่เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของมนุษย์ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ และทำให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างไร้ปัญหา สามารถต่อสู้กับวิกฤติทางเศรษฐกิจได้ และที่สำคัญสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่ก็ยังประชาชนอีกมากเช่นกันที่ยังไม่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของหลักการดังกล่าว ทั้งนี้อาจมีสาเหตุการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง บุคคลรอบข้างยังไม่มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และยังไม่เห็นตัวอย่างบุคคลที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันแล้วทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

ดังนั้นอยากจะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงแก่ประชาชนกลุ่มดังกล่าวด้วย เพื่อจะให้ได้เห็นถึงความสำคัญ เห็นประโยชน์ และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในที่สุด เพราะในปัจจุบันนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ได้มีการทำบทบาทในการให้ความรู้ความเข้าใจบ้างแล้ว แต่ว่ายังไม่ทั่วถึง มีการให้ความรู้ความเข้าใจเฉพาะกลุ่ม เฉพาะอาชีพ และเฉพาะพื้นที่ เพราะฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวข้างต้นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องเรื่ององค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1.องค์ประกอบภายในที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีเพียง 2 ตัวแปรจากทั้งหมด 15 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตรมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบภายในของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถบ่งบอกหรือไม่มีอิทธิผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้เลย ไม่ว่าจะเป็นตัวแปรเพศ อายุ ศาสนา สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน เงินออมต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน จำนวนองค์กรที่เป็นสมาชิก และระยะเวลาในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัยข้างต้นอาจแปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดังนี้

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่เพศต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรเพศใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่มีอายุต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรกลุ่มอายุเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***นับถือศาสนาต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรนับถือศาสนาใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***สถานภาพทางครอบครัวต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีสถานภาพทางครอบครัวอย่างไรจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***สถานภาพทางการสมรสต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีสถานภาพทางการสมรสอย่างไรจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีระดับการศึกษาต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีการศึกษาระดับใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีรายได้ต่อเดือนเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีเงินออมต่อเดือนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีเงินออมต่อเดือนเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีตำแหน่งอะไรทางสังคมจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีระยะเวลาอาศัยในชุมชนจำนวนเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***เป็นสมาชิกองค์กรจำนวนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรเป็นสมาชิกองค์กรจำนวนเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีระยะเวลาในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรมีระยะเวลาในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติจำนวนเท่าใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน

และจากการแปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวข้างต้นนี้ มีความสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กล่าวว่าเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นมีสาเหตุหลายประการ สำหรับสาเหตุที่กลุ่มเกษตรกรระบุน้อยที่สุดหรือมีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 49 และ อันดับที่ 50 จากทั้งหมด 50 อันดับนั้นได้แก่ ***ตัวแปรเพศ และศาสนา*** ทั้งนี้ต่างให้เหตุผลว่าตัวแปรเพศไม่สามารถระบุได้ว่าจะทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ ซึ่งในปัจจุบันประชาชนเพศชายกับเพศหญิงจะมีความสามารถเท่าเทียมกันเกือบทุก ๆ ด้าน รวมทั้งเกษตรกรเพศหญิงที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรก็มีจำนวนมาก และบางคนก็มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกรเพศชายให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้เช่นเดียวกัน และตัวแปรศาสนาก็ไม่สามารถระบุได้เช่นกันว่าจะทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ ไม่ว่าเกษตรกรจะนับถือศาสนาใดก็ตามก็มีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้เหมือนกัน และเมื่อประมวลถึงสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวความคิดของกลุ่มเกษตรกร โดยการเรียงจากสาเหตุที่มีการระบุมากที่สุดไปหาสาเหตุที่มีการระบุน้อยที่สุด ซึ่งทั้ง

หมดมี 50 สาเหตุ ผลปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบภายในดังกล่าวข้างต้นส่วนใหญ่จะอยู่ในลำดับท้าย ๆ ดังนี้

ลำดับที่	ตัวแปร
27	ระดับการศึกษา
28	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
33	ระยะเวลาในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติ
35	สถานภาพทางครอบครัว
36	สถานภาพการสมรส
40	จำนวนองค์กรที่เป็นสมาชิก
41	อายุ
43	รายได้ต่อเดือน
44	เงินออมต่อเดือน
47	ตำแหน่งทางสังคม
48	ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน
49	ศาสนา
50	เพศ

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการที่เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวแปรเพศ อายุ ศาสนา สถานภาพทางครอบครัว สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน เงินออมต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน จำนวนองค์กรที่เป็นสมาชิก และระยะเวลาในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติเลย หรือตัวแปรต่าง ๆ เหล่านั้นไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับการศึกษาของฉอ้าน วุฑฒิกรรมรักษา (2526 : 114-115) ศึกษาพบว่าผู้ที่มีการศึกษาแตกต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพอ ๆ กัน หรือมีส่วนร่วมคล้ายกัน สุจินต์ ดาววีระกุล (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน อาชีพ รายได้ และการเป็นเจ้าของที่ดินทำกินไม่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน บุญมาก ช้างโสภา (2539 : 115) ที่ศึกษาพบว่าความแตกต่างระหว่างตำแหน่ง การศึกษา เพศ อายุ และสถานภาพทางครอบครัวของผู้นำชุมชนและข้าราชการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของอาสาพัฒนาชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน

ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาและความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการบริหารชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สมบูรณ์ เฉาล้ม (2540 : 77-78) ศึกษาพบว่าอาสาพัฒนาชุมชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพหลักแตกต่างกันมีส่วนร่วมตามบทบาทในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

และจากผลการวิจัยดังกล่าวมีความขัดแย้งกับการศึกษาของฉอ้าน วุฑฒิกรรมรักษา (2526 : 114-115) ศึกษาพบว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีกว่าเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่า ทั้งในลักษณะและปริมาณของการเข้ามามีส่วนร่วม และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเข้ามาส่วนร่วมในการจัดทำโครงการมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า ประภาส ศิลปรัศมี (2531) ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ได้แก่ อายุ และความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สโรชรัตน์ คีรีรัตน์ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและการเป็นผู้นำท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าปัจจัยทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจ การเป็นผู้นำทั้งในและนอกชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จีระ กาญจนภักดิ์ (2539 : 63-64) ศึกษาพบว่าเพศ อายุ และรายได้ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน สมบูรณ์ เฉาล้ม (2540 : 77-78) ศึกษาพบว่าอาสาพัฒนาชุมชนที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งและการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมตามบทบาทในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ และกิ่งแก้ว อินหว่าง (2540 : 58-60) ศึกษาพบว่า ตัวแปรตำแหน่งทางสังคมมีอิทธิพลมากที่สุดต่อความความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

สำหรับตัวแปรขององค์ประกอบภายในที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง 2 ตัวแปรนั้นได้แก่จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตรและจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.001 ตามลำดับ ดังนั้นจากผลการวิจัยข้างต้นอาจแปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตัวกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดังนี้

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีจำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตรต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือจำนวนที่ดินที่ใช้การเกษตรสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่มีจำนวนที่ดินมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนที่ดินน้อย

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้**ที่*เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรจำนวนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรจำนวนมากครั้งมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรจำนวนน้อยครั้ง

และจากการแปลความหมายดังกล่าวข้างต้นนี้มีความสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กล่าวว่าเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นมีสาเหตุหลายประการ สำหรับสาเหตุที่กลุ่มเกษตรกรระบุมากที่สุดหรือมีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างมากนั้น ปรากฏว่าตัวแปรทั้งสองนั้น (จำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตร และจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตร) กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ระบุอยู่ในระดับต้น ๆ จากทั้งหมด 50 สาเหตุ กล่าวคือ การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรและหลักการทฤษฎีใหม่หรือหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงเลือกอยู่ในลำดับที่ 4 และจำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตรเลือกอยู่ในระดับที่ 7

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการที่เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรจำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการเกษตรและจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเกษตรด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับการศึกษาของดิเรก ฤกษ์หร่าย (2516 : 37) ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลได้แก่ ความรู้ความสามารถ โอกาสที่จะได้รับในการทำงาน และความพร้อมในการทำงาน ขวัญชัย วงศ์นิติกร (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกิจการในชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สมพงศ์ แป้นทอง (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลความสำเร็จของเกษตรกรคือ การมีส่วนร่วมในการร่วมศึกษาปัญหา สมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมมากที่สุด ขั้นตอนการร่วมกำหนดแนวทางในการดำเนินงานกลุ่มสมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มมากที่สุด ขั้นตอนการร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหา สมาชิกมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนการดำเนินงานกลุ่มมากที่สุด และขั้นตอนการร่วมติดตามและประเมินผล สมาชิกมีส่วนร่วมในการนำผลการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงกลุ่มให้ดีขึ้นมากที่สุด

และผลการวิจัยดังกล่าวมีความขัดแย้งกับผลการศึกษาของสุจินต์ ดาววีระกุล (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเป็นเจ้าของที่ดินทำกินไม่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ดิเรก ฤกษ์หร่าย (2516 : 37) กล่าวว่า มีปัจจัยที่สำคัญหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล เช่น ความรู้ ความสามารถ แรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงาน ความพอใจที่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ โครงสร้างและลักษณะของงาน โอกาสที่จะได้รับในการทำงานตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ทางด้านจิตวิทยา เช่น ความสนใจ เจตคติ เป็นต้น ความพร้อมในการทำงาน บุคลิกภาพของบุคคล บทบาทของสถานะทางสังคม และวัฒนธรรมอีกด้วย เช่น ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

2.องค์ประกอบภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมี 8 ตัวแปรจากทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ ระดับปัญหามีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การแนะนำจากผู้นำท้องถิ่น และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน การช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น และทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบภายนอกของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและความตั้งใจของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยลักษณะของตัวแปรองค์ประกอบภายนอกสามารถบ่งบอกหรือมีอิทธิผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้ ดังนั้นอาจแปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายนอกกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดังนี้

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***มีระดับปัญหาต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือระดับปัญหาสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่มีปัญหาน้อยมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่มีปัญหามาก (เนื่องจากระดับปัญหามีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จ)

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่ได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่ได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่ได้รับการแนะนำจากผู้นำท้องถิ่นต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือการได้รับคำแนะนำจากผู้นำท้องถิ่นสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่ได้รับการแนะนำจากผู้นำท้องถิ่นมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ได้รับการแนะนำจากผู้นำท้องถิ่นน้อย
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่มากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่น้อย
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่ได้รับการช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือการช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชนสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชนมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชนน้อย
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่ได้รับการแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชนต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือการแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชนสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่ได้รับการแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชนมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ได้รับการแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชนน้อย
- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่นต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือการช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่นสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่นมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่นน้อย

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้***ที่มีทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่แตกต่างกัน กล่าวคือทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงสามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงมากมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงน้อย

และจากการแปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายนอกกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวข้างต้นนี้ มีความสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กล่าวว่าเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรนั้นมีสาเหตุหลายประการ สำหรับสาเหตุที่กลุ่มเกษตรกรระบุมากที่สุดหรือมีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างมากนั้น ซึ่งอยู่ในอันดับ 1-3 จากทั้งหมด 50 อันดับได้แก่***ทัศนคติต่อหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทัศนคติต่อหลักการทฤษฎีใหม่ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และการได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ*** ทั้งนี้ต่างให้เหตุผลว่าถ้าเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีแล้วก็จะเป็นแรงจูงใจหรือเป็นตัวกระตุ้นทำให้เขานำหลักการทฤษฎีใหม่ไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกษตรกรมองเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของหลักการทฤษฎีใหม่ พร้อมทั้งยกตัวอย่างเกษตรกรที่นำหลักการทฤษฎีใหม่มาใช้แล้วประสบความสำเร็จ แต่ถ้าเกษตรกรมีทัศนคติมีทัศนคติที่ไม่ดีแล้ว ถึงแม้จะมีการพูดโน้มน้าวใจ หรือบีบบังคับให้เขานำหลักการทฤษฎีใหม่มาใช้ในการประกอบอาชีพก็ตาม อาจถือว่าเป็นการเปล่าประโยชน์ ทำให้เขาปฏิบัติอย่างไม่เต็มใจ ไม่มีความสุข และในที่สุดอาจจะมีการปฏิเสธไม่ยอมนำหลักการทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติเลยก็ได้

การที่จะทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้นั้น เกษตรกรผู้นั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีใหม่ที่อยู่ในระดับที่ดี จึงสามารถนำหลักการดังกล่าวไปใช้ปฏิบัติในการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องตามหลักการและทฤษฎี แต่ถ้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีใหม่ที่ไม่ดี หรือมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน หรือมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องแล้วอาจทำให้เกษตรกรมีการดำเนินงานทางเกษตรตามหลักการทฤษฎีใหม่ที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการปฏิบัติแบบถูก ๆ ผิด ๆ และในที่สุดก็อาจทำให้เกษตรกรต้องประสบความล้มเหลว

และการได้รับความช่วยเหลือ ได้รับคำแนะนำ และได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นพัฒนากรตำบล เกษตรตำบล และอื่น ๆ นั้นถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

ประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่สามารถให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และให้แนวคิดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดีเยี่ยม ดังนั้นถ้าเกษตรกรคนใดที่ได้รับความช่วยเหลือ ได้รับคำแนะนำ และได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างบ่อยครั้งก็จะให้เกษตรกรผู้นั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากกว่าเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือ ได้รับคำแนะนำ และได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อยครั้ง

และเมื่อประมวลถึงสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรประสบสำเร็จในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวความคิดของกลุ่มเกษตรกร (จากการสัมภาษณ์กลุ่ม) โดยการเรียงจากสาเหตุที่มีการระบุมากที่สุดไปหาสาเหตุที่มีการระบุน้อยที่สุด ซึ่งทั้งหมดมี 50 สาเหตุ ผลปรากฏว่าตัวแปรองค์ประกอบภายนอกดังกล่าวข้างต้นส่วนใหญ่จะอยู่ในลำดับต้น ๆ ดังนี้

ลำดับที่	ตัวแปร
1	ทัศนคติต่อหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง
3	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่
14	การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
19	การแนะนำจากผู้นำท้องถิ่น
20	ช่วยเหลือจากผู้นำท้องถิ่น
22	การแนะนำจากอาสาพัฒนาชุมชน
23	การช่วยเหลือจากอาสาพัฒนาชุมชน
42	ปัญหาที่ประสบ*

*เนื่องจากระดับปัญหามีความสัมพันธ์ในทางลบ ซึ่งจะให้ความหมายว่าเกษตรกรที่มีปัญหาน้อยมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่มีปัญหามาก

สำหรับตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีเพียง 1 ตัวแปรจากทั้งหมด 9 ตัวแปร ได้แก่ การช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งสามารถแปลความหมายของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

- เกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่***ได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างกัน***มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่เหมือนกัน กล่าวคือไม่สามารถบอกได้ว่าเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมากหรือน้อยเพียงใดจะประสบความสำเร็จมากกว่ากัน